

Niet-technische samenvatting 20186208-1

1 Algemene gegevens

1.1 Titel van het project	Swimway Vecht - monitoring vismigratie in rivier de Vecht.
1.2 Looptijd van het project	November 2018 tot en met december 2022
1.3 Trefwoorden (maximaal 5)	Trekvissen, migratie, Overijsselse Vecht, monitoring, internationaal

2 Categorie van het project

2.1 In welke categorie valt het project.	☐ Fundamenteel onderzoek
	☐ Translationeel of toegepast onderzoek
	☐ Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
<i>U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.</i>	☒ Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid
	☒ Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
	☐ Hoger onderwijs of opleiding
	☐ Forensisch onderzoek
	☐ Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)	De Overijsselse Vecht is een riviersysteem dat door Duitsland en Nederland richting de Noordzee loopt. Deze rivier wordt door verschillende vissoorten gebruikt voor migratie van en naar gebieden om zich voort te planten. Vanuit Europese wetgeving zijn waterbeheerders van de Vecht verantwoordelijk voor gezonde populaties van deze vissen. Momenteel functioneert de migratieroute voor vis door de Vecht echter niet optimaal. Obstakels voor vismigratie als dammen en stuwen en andere knelpunten, zoals een gebrek aan schuilplaatsen of voedselzoekgebieden, kunnen de ontwikkeling van gezonde populaties belemmeren. Het doel van de verantwoordelijke waterbeheerders is om deze knelpunten in kaart te brengen, zodat daar passende oplossingen voor komen. Om dit te bereiken is er een internationale monitoring opgezet, genaamd project Swimway Vecht.

	Als onderdeel van Swimway Vecht richt dit deelproject zich op de monitoring van vismigratie die in het Nederlandse deel van de Overijsselse Vecht zal plaatsvinden. Hierbij worden vissen voorzien van een zender en zijn er bij strategische punten als stuwen en aftakkingen ontvangers in de rivier geplaatst. Hiermee is het mogelijk de stroomopwaartse en -afwaartse migratieroutes tussen de monding van de Vecht en de bovenstroomse Duitse delen van rivier in detail in kaart te brengen.
3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?	De resultaten van dit onderzoek worden gecombineerd met die van andere deelprojecten in het stroomgebied. Door internationale samenwerking zal een gemeenschappelijke kennisbasis worden opgebouwd over de verspreiding en migratie van vissoorten in de Vecht. Kennis die inzicht geeft in de passeerbaarheid van de rivier voor trekvis en de bereikbaarheid van gebieden voor voortplanting en opgroei. Waterbeheerders zullen deze kennis gebruiken om het beheer van hun watersystemen aan te passen voor de ontwikkeling van gezonde populaties trekvis. Dit laatste draagt bij aan nationale en internationale (wettelijke) doelen ten aanzien van de kwaliteit van het milieu en het behoud van diersoorten.
3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?	Er worden maximaal 210 windes (<i>Leuciscus idus</i>), 60 schieralen (<i>Anguilla anguilla</i>), 60 zeeforellen (<i>Salmo trutta trutta</i>), 80 houtingen (<i>Coregonus sp.</i>), 30 rivierprikken (<i>Lampetra fluviatilis</i>) en 30 kwabalen (<i>Lota lota</i>) gebruikt. Het maximale aantal proefdieren is hiermee 470.
3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?	Voor het onderzoek worden de dieren eerst in het wild gevangen, om ze vervolgens onder verdoving te voorzien van een zender in de buikholte en een paar schubben te verzamelen. Deze handelingen kunnen resulteren in stress.
3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?	Voor alle dieren (100%) wordt, als gevolg van de bovengenoemde handelingen, matig ongerief verwacht.
3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?	Alle dieren worden weer teruggezet in hun natuurlijke leefomgeving.

4 Drie V's

4.1 Vervanging Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.	Om inzicht te krijgen in het individuele migratiegedrag van vissen, is het noodzakelijk ze te voorzien van een (inwendige) zender. Hiermee is er sprake van een dierproef, waar geen alternatieven voor zijn.
4.2 Vermindering Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo	Er wordt gebruik gemaakt van specifieke soorten die kenmerkend zijn voor het watersysteem en goede indicatoren voor de passeerbaarheid van migratiebarrières. Hierdoor kan er met een beperkt aantal soorten de

gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.

passeerbaarheid van rivier de Vecht voor trekvisser in kaart worden gebracht.

4.3 **Verfijning**

Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.

De gekozen soorten zijn geselecteerd op basis van hun migratiegedrag en de eisen die zij stellen aan hun milieu. Door specifieke verschillen in hun timing en kenmerken van migratie, is het mogelijk om onder verschillende omstandigheden in een jaar naar migratieknelpunten te kijken.

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.

Om stress bij de proefdieren te beperken, wordt de periode tussen vangen en merken zo kort mogelijk gehouden. De vissen worden binnen enkele uren gemerkt en uitgezet. Voorafgaand aan het inbrengen van het merk worden de proefdieren in het stadium van chirurgische verdoving gebracht. Na de ingreep worden de dieren zo snel mogelijk uitgezet in hun natuurlijke omgeving.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

20 december 2019

Beoordeling achteraf

Nee

Andere opmerkingen

Nee